

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV VĚD O UMĚNÍ A KULTUŘE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

TETOVÁNÍ V PRŮBĚHU ČASU

Vedoucí práce: prof. PhDr. Petr A. Bílek, CSc.

Autor práce: Markéta Chmelíková

Studijní obor: Kulturní studia

Ročník: třetí

2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Ve Vodňanech dne 6. května 2021

Markéta Chmelíková

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu své práce, prof. PhDr. Petru A. Bílkovi, CSc. za jeho čas, ochotu, a hlavně cenné rady a připomínky.

Anotace

Práce se zabývá historií tetování, zvláště v rámci západní civilizace. Dále popisuje i situaci v komunistickém Československu, kde tetování jako řemeslo oficiálně neexistovalo. Je analyzována proměna postoje moderní společnosti k tetovaným lidem, který se v průběhu času velmi měnil. Napomohla tomu mimo jiné masová média a sociální sítě, což je v práci také osvětleno. Přiblížena je práce tatéra a prostředí tetovacích salónů v posledních sto letech. Práce analyzuje nejzásadnější tetovací styly dnešní doby i přístup k výběru samotného motivu. V neposlední řadě představuje také handpoke, tedy způsob ručního tetování bez pomoci strojku. Zaměřuje se na problematiku umístění tetování na lidském těle a způsob, jakým ovlivňují pracovní a soukromý život jejich nositele. Dále popisuje motivaci jedince k tetování a jeho významy, pokud tedy nějaké existují. Vysvětlena je i dnešní problematika samotetování, důvody k ní vedoucí a rizika s takovým jednáním spojená.

Klíčová slova: tetování; tatuáž; moderní společnost; motiv; tetovací styl; historie

Annotation

This thesis deals with tattoo history, mainly within the Western civilisation. Further, it depicts situation in communist Czechoslovakia, where tattooing as a profession was officially non-existent. The transition of modern society's attitude towards tattooed people, which has changed a lot through time, is being analysed here. It was enabled by mass media and social media, which is clarified in this thesis, as well. Different aspects of tattoo artist's job and environment of tattoo parlours in last hundred years are approached. Thesis analyses the most essential tattoo styles of modern times and an attitude towards the process of choosing the very motif. Last but not least it presents hand poke, or a way of tattooing by hand only – without tattoo machine. It focuses on problematic placements of tattoo motifs on human skin and the way in which they influence work life and private life of their owner. Motivation of an individual to get a tattoo and meanings of the tattoo, if there are any, are also depicted. Nowadays issue of self-tattooing, its reasons and negative consequences linked to such behaviour are interpreted here as well.

Keywords: tattoo; tatouage; modern society; motif; tattoo style; history

OBSAH:

ÚVOD	8
CO JE TO TETOVÁNÍ?	9
FUNKCE TETOVÁNÍ	10
VÝZNAM TETOVÁNÍ – ANO ČI NE?	11
ČASOVÁ OSA	11
TETOVANÉ MUMIE	12
ANTICKÁ DUALITA	12
EVROPSKÝ STŘEDOVĚK	13
TETOVÁNÍ – SENZACE NOVOVĚKU	14
POMALOVANÍ NÁMOŘNÍCI	15
VĚZEŇSKÉ KÉRKY	15
OZDOBA MOCNÝCH	16
HVĚZDY FREAKSHOWS	16
TETOVÁNÍ, TETOVÁNÍ A NACISMUS	17
TRIUMF „ČISTÉ“ KŮŽE	18
DRUHÁ RENESANCE TETOVÁNÍ	18
ZPOPULARIZOVÁNÍ „KÉRKY“	18
MÉDIA A TETOVÁNÍ	19
POPULARITA V ČÍSLECH	20
ČESKOSLOVENSKÁ SITUACE	20
MODERNÍ SPOLEČNOST VERSUS TETOVÁNÍ	21
ZPÁTKY DO MINULOSTI	22
21. STOLETÍ – ZLATÝ VĚK TETOVÁNÍ	23
TATÉR NOVÉHO MILÉLIA	24
JOB STOPPERS	24
FACE TATTOOS – ZÁKLADNÍ VÝBAVA MODERNÍHO RAPPERA	24
V TETOVACÍM SALONU	25
PŘÍNOS TETOVACÍHO STROJKU	26
TATTOO PARLOURS – ZROD SALÓNŮ VE 20. STOLETÍ	26
OTCOVÉ ZAKLADATELÉ MODERNÍHO TETOVÁNÍ	27
STROJKEM NEBO JEHLŮU?	27

POPULÁRNÍ TETOVACÍ STYLY	28
BLACKWORK	29
LINEWORK	30
DOTWORK	30
TRIBAL	31
TRADIČNÍ JAPONSKÝ STYL	31
OLDSCHOOL (TRADITIONAL)	32
NEW SCHOOL	33
NEO TRADITIONAL	33
WATERCOLOR	33
ILLUSTRATIVE	34
REALISMUS	35
MIKROREALISMUS	35
TRASH POLKA	36
ABSTRAKT	36
CHICANO	37
IGNORANT TATTOO	37
LETTERING	38
ZÁVĚR	39
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:	40

Úvod

Způsob zdobení těla, ale i komunikace s okolním světem, který mnoha lidem nedá spát – to vše je tetování, které, ač je staré několik tisíc let, se v západním světě začalo masově rozšiřovat až poměrně nedávno. Možná právě proto se na tetování jako obor pořád trochu zapomíná a příliš odborných publikací na toto téma u nás nenajdeme.

Hlavním důvodem, proč jsem si toto téma vybrala, je ten, že se sama tetování aktivně věnuji na amatérské úrovni již několik let, a proto mám k němu velmi silnou osobní vazbu. Za tuto dobu jsem si vyzkoušela oba způsoby tetování – tedy tetovacím strojkem i metodou handpoke, která se v poslední době dostává do podvědomí široké veřejnosti.

Tetování jako takové mě fascinovalo snad odjakživa. Už jako malá jsem se zájmem a úžasem v očích sledovala potetované lidi a věděla jsem, že je to něco, co jednou určitě sama chci. Proto bylo i téma bakalářské práce poměrně jasná volba. Doufám, že se má láska k této specifické formě umění alespoň trochu projevila i při psaní této práce.

Ve své bakalářské práci bych ráda čtenáři popsala historii tetování především v západní civilizaci, přiblížila nejzásadnější tetovací styly, ale zaměřím se i na postoj společnosti, který v průběhu času prošel mnoha proměnami. Představím také negativní důsledky rozmachu tetování v 21. století, jako je například takzvané samotetování.

Cílem práce je souhrnné představení fenoménu tetování, který se během několika málo desetiletí posunul od opovrhovaného a nežádoucího způsobu trvalého pozměňování vzhledu vlastního těla k víceméně všeobecně uznávané estetické normě a často i žádoucímu ideálu. Práce by se ráda stala průvodcem historickými souvislostmi, sociálními aspekty, ale i oblíbenými styly tetování a prostředím tetovacích salónů jak pro zasvěcené, tak i pro ty světem tetování zatím netknuté.

Co je to tetování?

Co je to vlastně tetování? Slovo samotné pochází z Polynésie a znamená doslova “označovat” či “kreslit”¹ a díky cestovateli a objeviteli Jamesi Cookovi² se uchytilo v řadě jazyků světa. Ottův slovník naučný hesla “tétování, tetovování aneb tatuování” popisuje jako “zvyk rozšířený téměř u všech národů, který záleží v tom, že kůže lidská ozdobuje se výkresy rázu ornamentálního neb symbolického způsobem tímto: ostrým nástrojem provádějí se do kůže zářezy nebo body, jež spojují se ve výkres, který pak natře se barvou pokud možno trvalou”.³ Encyclopaedia Britannica definuje tetování “jako stálou a neodstranitelnou kresbu či ornament vytvořený na těle vpravením barviva pod kůži nositele”.⁴ Přírodní národy za tetování považují také jizvení kůže (skarifikaci), obecně je ale tetování rozuměno ve svém zúženém pojetí, tedy jako vpichování barvy do kůže. Můžeme se setkat ještě s jedním výrazem, a tím je “kérka”. Používá se spíše v hovorové češtině a svůj původ má v jazyce romském. Dobře známé romské “Nekéruj do mě!” bychom mohli dobře přeložit jako “Nerýpej do mě!” nebo “Neprovokuj mě!”. “Kérka” tedy doslova znamená rýpanec.⁵

„[P]řestože tetování zastává velmi významnou roli ve zdobení lidského těla, je mu stále věnováno příliš málo pozornosti ze stran předních odborníků. Ať už se jedná o umělecké kritiky, historiky, sociology nebo znalce kultur, lze říci, že zcela systematicky a nepokrytě zapomínají na základní aspekt, a tím je fakt, že tetování je jedinou formou umění, jež jako svůj materiál pro tvorbu, využívá lidskou živou tkáň.“⁶ Právě ono využívání lidské kůže jako média je na tetování fascinující a také z velké části kontroverzní. Ač byli prokazatelně tetováni naši prapředci ze všech možných koutů zeměkoule, postupem času bylo v západním světě vytlačeno a znovuobjeveno až poměrně nedávno. Od té doby urazilo poměrně dlouhou cestu od řemesla k umění. A jak už to s uměním bývá, existují jak jeho vyšší formy, tak i ty tvořené amatéry ve více či méně provizorních podmínkách.

---

¹ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 18.

² Srov. FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked (diplomová práce). Praha: FHS UK, 2013, s. 16.

³ kolektiv. Ottův slovník naučný, díl XXV. Praha: J. Otto – Ottovo nakladatelství, 1906, s. 295.

⁴ kolektiv. The New Encyclopaedia Britannica, vol. XI. Londýn: Encyclopaedia Britannica, Inc., 1992, s. 578.

⁵ Srov. VALENTA, V. Tetování a tetování. Praha: Deus, 2011, s. 11.

⁶ FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 4, vedoucí práce Filip Poštulka.

Funkce tetování

Lidé se od pradávna tetují z rozličných důvodů. Některé z nich, jako například funkce rituální (přerod dítěte v dospělého, iniciační rituály), magicko-náboženská (vytetované amulety, značky proti úrknutí) nebo léčebně-preventivní (akupunkturní důvody, různá „léčivá“ barviva), připisujeme pouze primitivním národům nebo dávno minulým společenstvím. Jiné ale přetrvávají dodnes. K takovým patří funkce komunikačně-identifikační (názory a postoje vepsané do kůže), sociálně-skupinová (častá u motorkářů, skinů atd.) a hlavně estetická (prosté zkrášlení a ozvláštnění nositele, ale i zakrytí částí těla, které nositel z nějakého důvodu nemá rád – například jizvy) a individualizační (dnes nejčastější důvod; dotvoření jedinečnosti individua, tetování s osobním významem, zvěčněné životní příběhy).⁷

„Zdobení těla má nepřeborné množství významů, které se mění nejen v čase, ale i regionálně, a hlavně s osobností jejich nositele. Uvedené významy se pak vzájemně překrývají a doplňují. Zatímco některé dřívější funkce, zejména ty společenské, jsou v současné době oslabeny nebo již zanikly (například léčebná nebo magická funkce), jiné se pouze transformovaly. Nejviditelnější a v současnosti pravděpodobně nejdominantnější funkcí zdobení těla je funkce estetická. Lidé se zdobí proto, aby se líbili, případně aby své tělo erotizovali pro potenciální partnery. Tetování a piercing, podobně jako ostatní společenské formy, které se tváří jako výraz čistě individuální estetické volby, podléhají společenské kontrole. Jedná se nejen o ‘módní’ motivy, ale i společensky preferované umístění.“⁸

V dnešní době se lidé často nechávají potetovat jen tak – na ozdobu, bez hlubšího rozmyslu. Ač tetování zcela nepochybně plní estetickou funkci, neměli bychom zapomínat, že zvolený motiv s námi prožije zbytek života, a proto není vždy dobré bezmyšlenkovitě podléhat trendům. „Na riziko módních trendů v tetování upozorňuje např. P. Hejátko, který dává za příklad módní vlnu tzv. tribo tetování (černé geometrické obrazce) u dívek v letech 2006-2007. Ta byla způsobena ženskými časopisy, které tento vzor propagovaly jako hit léta. Tetovací salony tak zaplnily davy dívek, které si však tento „hit“ ponesou na své kůži do konce života.“⁹

---

⁷ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. str. 24.

⁸ KAJANOVÁ, A., JERSÁKOVÁ, K., RŮŽIČKA, M. Současné tetování z hlediska „rituálního“ jednání. Antropowebzin 2012, č. 2. [cit. 15.3.2021]. Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/cs/soucasne-tetovani-z-hlediska-ritualniho-jednani/>

⁹ KALAČOVÁ, B. Změny v postoji společnosti k tetování (bakalářská práce), Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2019, s. 18-19, vedoucí práce Eva Kyselá.

Význam tetování – ano či ne?

Společností se už dlouho dobu nese diskuse, zda tetování musí mít konkrétní význam, vyjadřovat nějakou hlubokou myšlenku. Správná odpověď na tuto otázku neexistuje – tetování je přece velmi osobní věcí a každý člověk má právo nakládat se svým tělem tak, jak uzná za vhodné. „Dříve bylo tetování víc srdcovou záležitostí, dnes je pro hodně lidí spíš věcí módy. Jsou lidé, kteří berou tetování jako umění a ze svého těla si dělají galerie. Někteří to s významem spojují, někteří ne. Jsou lidé, kteří nemají rádi své tělo, a tak na něj umísťují obrázky proto, aby daným místům dali cenu a začali je mít rádi. A jsou lidé, kterým je to úplně jedno, prostě dělají to, co momentálně chtějí. Možností je spousta.“¹⁰ Obecně ale většinou alespoň první tetování na kůži téměř každého člověka nějaký význam mají a neplní tak jen funkci estetickou – o prvním tetování totiž zpravidla lidé mnohem více přemýšlejí, snaží se do něj vtělit své pocity, zkušenosti a osobnost. Vícečetně potetovaní lidé často berou tetování jako životní styl, a proto každý jeden malý motiv neřeší tak intenzivně, jako člověk s kůží dosud nepopsanou.

Někteří lidé docházejí k závěru, že význam nakonec má úplně každé tetování – nese v sobě minimálně vzpomínku na období, kdy vzniklo. „Většina lidí si navíc logicky bude tetovat věci, které se jim líbí. A to samo o sobě znamená, že pro ně mají význam.“¹¹

Časová osa

Tetování bylo, je, a troufám si tvrdit, že i bude rozšířeno téměř po celém světě. „Svá těla nějak upravují všechny známé kultury v čase i prostoru, takže zdobené, respektive i úpravy těla mohl antropolog George P. Murdock zařadit mezi 67 kulturních univerzálií“¹², tedy vlastností platných pro veškerá lidská společenství.

„Wilfrid Dyson Hambly, britský antropolog, v roce 1925 předkládal svou tezi, že výzkum historie tatuáže bude sahat až za hranici 6000 let zaznamenané historie.“¹³ „Mnoho učenců věří, že tetování nalezneme ve znameních převedených na kamenných rytinách, sochách, malbách a jiných zobrazeních lidského těla vytvořených mnohými pravěkými civilizacemi v celosvětovém měřítku. Ale bez konkrétního důkazu zachovalého tetování si nemůžeme být jisti, zdali tyto stopy reprezentují malbu těla, malé

---

¹⁰ CIBULKOVÁ, A. Netetuj se blbě. Praha: Nakladatelství PLOT, 2020, s. 42-43.

¹¹ Tamtéž, s. 43.

¹² RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 17.

¹³ FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 19, vedoucí práce Filip Poštulka.

řezné rány nebo jednoduše uměleckou zvučí.“¹⁴ Maso se velmi rychle rozkládá, a tak se nám důkazní materiál – tedy pravěká lidská kůže – do dnešní doby zachoval jen zřídka.

Tetované mumie

Velkou senzaci proto způsobil nález „alpského ledového muže“ Ötziho v roce 1991. Jedná se o nejstarší potetovanou mumii – věk odborníci odhadují v rozmezí 5100 až 5350 let¹⁵ – jejíž značky na těle měly pravděpodobně léčebný účinek¹⁶. „Preparáty tkáně ukázaly, že technika tetování v mladší době kamenné je velmi podobná metodám dnešním. Kůže pravěkého pastevce byla patrně napíchnuta či rozškrábnuta špičatým nástrojem a do ranek se vtíralo kašovitě barvivo.“¹⁷ Barviva lidé získávali nejčastěji z popela, ale někdy používali i částičky minerálů nebo různé bylinné směsi, což bylo zřejmě z terapeutických důvodů.¹⁸ „Na muži bylo během všech výzkumů dokázáno nakonec celkem padesát sedm tetování na nejrůznějších částech těla, s tím, že většina míst, kde byla tetování objevena, byly oblasti kloubů, které byly poškozeny artritidou. Z toho lze usoudit, že se technikou tetování naši dávní předkové snažili mírnit příznaky bolesti a zánětlivých nemocí kloubů.“¹⁹

„Další nejstarší důkaz tetování je z Egypta a je starý čtyři tisíce let. Jeho nález byl umožněn, protože tělo bylo obřadně nabalzamováno.“²⁰ Tělo patřilo Amunet, kněžce bohyně Hathor, označované za nejnemravnější ze všech egyptských bohyň. Právě z tohoto důvodu se odborníci domnívají, že Amunetina tetování měla smysluplný podtón.²¹ „V Egyptě byly později nalezeny i další tetované mumie žen, ale byly potvrzeny i nálezy tetovaných mužů.“²²

Antická dualita

V antickém Řecku se tetování, jehož techniku převzali od Peršanů, využívalo pro značkování otroků a trestanců. Překvapivě se ale nechávali tetovat i mladí šlechtici, kteří tak chtěli zdůraznit svou statečnost a oddanost. Podobně tomu bylo v Thrákii (území

¹⁴ FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 10.

¹⁵ Srov. FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 19, vedoucí práce Filip Poštulka.

¹⁶ Srov. FIKSA, R. Encyklopedie bodyartu. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2009, s. 86.

¹⁷ RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 35.

¹⁸ Srov. Tamtéž, s. 25.

¹⁹ FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 20, vedoucí práce Filip Poštulka.

²⁰ FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 10.

²¹ Srov. Tamtéž, s. 12.

²² FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 21, vedoucí práce Filip Poštulka.

dnešní Makedonie a Bulharska), kde tetování platilo za znak vznešeného původu. Tetovány zde byly i ženy, které za tetování vydávaly nemalé částky.²³ „Kupovaly si tím možnost, že o nich nebude smýšleno jako o lehkých děvčích.“²⁴

Starověký Řím našel pro tetování praktické využití – označování jím byli vojáci (žoldněři) kvůli rozpoznání při případné dezerci. Někteří tehdejší řečtí i římscí autoři udávají tetování jako formu trestu.²⁵ „Spisovatel Suetonius zmiňuje římského císaře Caligulu, který své členy dvora rád nechával tetovat zcela bezdůvodně, čímž se postaral o jejich snížené společenské postavení. Právě v této souvislosti je vhodné zmínit pojem stigma.“²⁶ Tento latinský termín pro tetování dnes vyvolává negativní konotace – M. Rychlík ho vysvětluje jako „neodstranitelné znamení morálně nebo fyzicky nedostatečného člověka“.²⁷

Tetování se už i v dávných dobách stalo předmětem zákazů – k tomu došlo například roku 325 n. l. v Římě vedeném císařem Konstantinem, který ho považoval za necivilizované, barbarské a nekřesťanské. Přísný zákaz tetování vydal v roce 787 i papež Hadrián I. a jeho nástupci tento zákaz pravidelně obnovovali.²⁸ Se zákazem tetování se setkáváme i v Koránu – konkrétně ve Svaté knize muslimů nebo v Mojžíšově kodexu Židů.²⁹

Evropský středověk

Evropská kůže zůstala ve středověku takřka netknutá, výjimku tvořila snad jen staletí stará tradice balkánských selek. Tyto ženy si nechávaly svá předloktí, a někdy také dlaně nebo hrudník, zdobit obrázky sněhových vloček, křížků nebo hvězdiček. „Samotný obřad se zde nazývá ‘nabocati kříž’ a role tatéra zde zastávají staré ženy (vještě žene).“³⁰

Nejsilnějším argumentem proti permanentnímu zdobení těla tehdy byla křesťanská víra. Starý zákon tetování zakazuje, Bible říká, že Bůh stvořil člověka podle obrazu svého – „potom každé ‘zohyzdění’ jeho výtvaru není pouze znetvoření

---

²³ Srov. FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 22, vedoucí práce Filip Poštulka.

²⁴ Tamtéž, s. 22.

²⁵ Srov. Tamtéž, s. 23.

²⁶ Tamtéž, s. 22.

²⁷ RYCHLÍK, M. Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005, s. 206.

²⁸ Srov. FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 23, vedoucí práce Filip Poštulka.

²⁹ Srov. FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 13.

³⁰ RYCHLÍK, M. Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005, s. 237.

práce Boha, ale také vlastní podoby Boha.³¹ Tito stejní lidé ale bez problémů nosili paruky, holili si vousy a pomocí makeupu Boží dílo „vylepšovali“³². „Je ironické, že jedna z cest, kterou bylo tetování zavedeno do západní Evropy, je spojena s křesťanskými bojovníky. V jedenáctém a dvanáctém století způsobili, že se tetování stalo módním suvenýrem získaným návštěvou Svaté země.“³³ Tak se dostalo tetování až na královský dvůr – „[n]ěkolik hodin po bitvě u Hastingsu v roce 1066, když nemohl být nalezen mezi množstvím zohyzděných těl král Harold, přivezli na bojiště Edith, která byla královou milenkou (důkladně znala jeho nahé tělo). Poznala ho a byla schopná dokázat, že to je skutečně král. Posloužilo jí jeho unikátní tetování: Na pravé části hrudi, nad ztichlým srdcem, bylo starými saxonskými písmeny vypíchnáno slovo ‘Edith’. Níže jasnějšími znaky slovo ‘England’.“³⁴

Nejčastěji tetovanými motivy tehdy byly samozřejmě ty spojené s vírou. Setkat jsme se tak mohli například s Jeruzalémským křížem či Svatým hrobem.³⁵ Tato tetování zřejmě sloužila křížáckým vojákům jako amulety, popřípadě i jako zajištění náležitého křesťanského pohřbu.³⁶ „Nechat si v Jeruzalémě ‘vypíchat obrázky’ nebylo ojedinělé, a proto zde působila i řada tetovačů, kteří jako jediní udržovali tuto dovednost v rámci západní civilizace.“³⁷

Tetování – senzace novověku

Opravdový zájem o tetování přišel ale až se zámožnými plavbami. Objevitelé s úžasem vyprávěli o “pomalovaných” lidech, kteří se po čase začali objevovat v evropských metropolích a u dvora jako vzácní hosté, a tak trochu i atrakce. Vraceli se také běloši, kteří si z dalekých cest přivezli zajímavý suvenýr – barvu pod kůží.³⁸

Prvním Angličanem s rozsáhlým tetováním (i obličej) se stal námořník John Rutherford, jehož zjev byl v té době tak skandální, že dokonce inspiroval C. G. Lillie k napsání knihy *The White Chief*³⁹. „V roce 1816 byl zajat Maory na Novém Zélandě. [...] Deset let byl vězněm, dva kněží ho násilně tetovali, poté byl přijat jako člen kmene,

³¹ FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 20.

³² Srov. FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 20.

³³ Tamtéž, s. 20.

³⁴ Tamtéž, s. 20.

³⁵ Srov. FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu *Inked*. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 23, vedoucí práce Filip Pošťulka.

³⁶ Srov. RYCHLÍK, M. Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005, s. 210.

³⁷ Tamtéž, s. 210.

³⁸ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 170.

³⁹ Srov. FIKSA, R. Encyklopedie bodyartu. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2009, s. 77.

dosazen do role náčelníka, obdařen tolika nevěstami, kolik se mu líbilo. Ze šedesáti maorských dívek si vybral dvě a s těmi se oženil. Šlo o dcery zákonitého náčelníka. [...] V roce 1826 byl zachráněn a odvezen na Havaj, kde strávil rok a oženil se s místní princeznou. Potom se vrátil do Anglie a živil se vyprávěním příběhů a předváděním se na putovních trzích. Později přiznal, že ne všechny jeho příběhy byly skutečně pravdivé, jeho maorské tetování však bylo pravé.⁴⁰

Pomalování námořníci

Sám slavný tatér Samuel F. O'Reilly říkával: „Námořník bez ‘kérky’ je jako loď bez grogu – nemůže vyplout.“⁴¹ Moderními průkopníky tetování se tedy stali námořníci. Ti si zpočátku svá tetování přivázeli zhotovená od domorodců, zanedlouho je ale začali tvořit oni sami a namísto původních šipek a geometrických obrazců se rodily jednoduché obrázky. Během 19. století už začala v přístavech vznikat jakási první studia.⁴² Námořnická tetování časem získala svou symboliku – například modrého ptáčka na hrud' si mořeplavec zasloužil zdoláním 5 000 mil.⁴³ „Přístup námořníků k tetování se i v pozdějších letech vyvíjel. Nejdříve šlo o módu, potom o pověry, a nakonec o tradice. Na sklonku osmnáctého století bylo tetování tak běžné, že některé vzory byly registrovány i Britským královským námořnictvem.“⁴⁴

K tetováži se navíc neuchylovali jen řadoví námořníci, ale i nositelé nejvyšších hodností – známý je například britský admirál lord Charles Beresford, jehož obrovské tetování zdobilo celá záda od ramen až k hýždím.⁴⁵

Vězeňské kěrky

Kromě námořníků, z nichž byla potetovaná opravdu valná většina (odhaduje se, že na konci 19. století bylo u armády až 80-90 % potetovaných námořníků)⁴⁶, zatoužili po permanentním obrázku často příslušníci nejnižších vrstev nebo zločinci.

Vězeňskými “kérkami”, které „na rozdíl od těch námořnických, působily na první pohled primitivním dojmem, jasným ručním vpichováním, nepřesností během tvorby a nekvalitní barvou“⁴⁷, se zabývalo již ve druhé polovině 19. století poměrně hodně

---

⁴⁰ FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 23.

⁴¹ RYCHLÍK, M. Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005, s. 232.

⁴² Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 171.

⁴³ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 172.

⁴⁴ FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 21.

⁴⁵ Srov. Tamtéž, s. 22.

⁴⁶ Srov. FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 24, vedoucí práce Filip Poštulka.

⁴⁷ Tamtéž, s. 25.

odborných studií. Velkým expertem v tomto oboru byl lyonský lékař a kriminolog dr. Alexandre Lacassagne, který delikventská tetování rozdělil do sedmi kategorií. Nejběžnější byla srdíčka, růže či jmenovky, ale byly oblíbené i portréty Napoleona, Garibaldiho nebo Johanky z Arku. Našel však i kuriozity jako například “Zabte prasata!”, “Celá Francie nestojí ani za hovno”, vytetovanou generálskou uniformu nebo prorocký nápis na tváři “Cela mě očekává”. Stejným tématem se zabýval i vojenský lékař W. Maschke z Olomouce, který se domníval, že jeho zájem a fotografování tetovaných vězňů je pro ně dostatečným důvodem k tomu, aby se za mřížemi nechali potetovat.⁴⁸

Ozdoba mocných

Vedle spodiny ale tetování přicházeli na chuť i zástupci kruhů nejvyšších. Teď už mluvíme o opravdové renesanci tetování. Mezi jeho průkopníky z aristokracie patřili například členové britské královské rodiny. Prvním z nich byl waleský princ Edward VII., který si v roce 1862 nechal při návštěvě Jeruzaléma vytetovat na předloktí kříž od vyhlášeného tatéra tehdejší doby Françoise Souwana.⁴⁹ Následovali jej král Jiří V. (tehdy ještě vévoda z Yorku) se svým bratrem Albertem, vévodou z Clarence, kteří si přivezli svá tetování z návštěvy Japonska.⁵⁰ Dalšími potetovanými monarchy byli například ruský car Mikuláš II., řecký král Géorgios I. s manželkou Olgou, švédský král Oskar II., německý císař Wilhelm II. nebo španělský král Alfonso XIII.⁵¹

Tetování nepropadali jen princové či králové, ale i hrabata, lordové a jejich manželky. „Od srpna 1897, podle New York World, sedmdesát pět procent žen z americké společnosti bylo tetováno. Paní Rudolph Churchillová (matka pana Wilsona) mohla ukázat (nebo skrývat) hada okolo svého zápěstí. I vévodkyně z Marlborough (Vanderbiltová) měla stejné tetování jako jeden z Dupontů a Rothschild.“⁵² Po vzoru mocných se zanedlouho nechali tetovat i jejich poddaní.

Hvězdy freakshows

Zvláštní místo mezi tehdejšími tetovanými zaujímají varietní showmani a cirkusáci. Jedním z prvních byl albánský Řek Géorgios Konstantin, známý jako Princ Constantine nebo Captain Constantenus. Bylo velmi těžké najít na něm kus čisté kůže (potetovaná měl dokonce i oční víčka nebo penis) – zdobilo ho celkem 388 figurálních tetováží, které doplňovaly ještě různé hvězdičky, písmena a ornamenty. Konstantin, který

---

⁴⁸ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 184.

⁴⁹ Srov. FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 20.

⁵⁰ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 185.

⁵¹ Tamtéž, s. 186.

⁵² FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 22.

byl mimo jiné velmi chytrý a ovládal mnoho jazyků, se nejspíše nechal tetovat záměrně kvůli kariéře v showbusinessu. Jeho plán mu vyšel přímo mistrovsky – právě on se stal vůbec prvním tetovaným showmanem a mnozí se zanedlouho vydali v jeho stopách.⁵³ Konstantin mimochodem ovlivnil i styl tetování – „nesčetné množství malých vzorů pokrývá celé tělo – a je o ně zájem dodnes.“⁵⁴

Do dějin se nesmazatelně zapsal roku 1934 major britské armády Horace Ridler, kterého ale celý svět zná pod jménem Velký Omi. Omi, „člověk zebra“, prohýřil rodinné jmění, a tak přišel se smělým plánem k obživě. Od londýnského tatéra George Burchetta si nechal potetovat celé tělo včetně hlavy tmavými pruhy. K tomu si ještě upiloval zuby, vytahal ušní lalůčky a do nosu si navlékal kruh nebo kel. Celá jeho proměna trvala několik let a ač začátky nebyly pro Omiho snadné, nakonec i s podporou manželky Omette dobyt jak londýnskou Olympii, tak i newyorskou Madison Square Garden.⁵⁵

Celoplošné tetování ale nebylo jen doménou mužů – ze slavných dam odhalujících svá inkoustem pokrytá těla ve varieté můžeme jmenovat například Irene ”La Belle” Woodward, Emmu de Burgh nebo Betty Broadbent.⁵⁶

Tetování, tetování a nacismus

Šrám na historii tetování zanechali nacisté. Zpočátku “tetování využili, když se kvůli potřebě transfúzí rozhodli v německém vojsku označit jasně a nezničitelně na každém vojáku, jaká je jeho krevní skupina.”⁵⁷ Od roku 1942 ale tetovali i osvětimské vězně, kterým nesmazatelné číslo na paži nahradilo jméno a přeživším i po mnoha letech toto hrůzné období každý den připomínalo. Jak Alan B. Govenar prokázal ve své disertační práci, tento nechvalně známý způsob značkování mimochodem zapříčinil několikaletý útlum zájmu o tetování v celém západním světě.⁵⁸

Ilsa Koch, bestiální sadistická manželka buchenwaldského velitele, proslula zvláště zrůdným koníčkem. Fascinovala jí barevná tetování zdejších vězňů, z jejichž kůže si potom nechávala vyrábět kabelky, obaly na knihy, ale i třeba stínítka na lampy. Zpočátku si vystačila s mrtvými těly, postupem času ale docházelo k cílené likvidaci vězňů s nepřitažlivějšími malůvkami při práci v kamenolomech, a nakonec i pomocí smrtících injekcí.⁵⁹

---

⁵³ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 174.

⁵⁴ FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 25.

⁵⁵ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 179.

⁵⁶ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 177.

⁵⁷ Tamtéž, s. 189.

⁵⁸ Srov. Tamtéž, s. 190.

⁵⁹ Srov. Tamtéž, s. 189.

Triumf „čisté“ kůže

Pokud se v přísných padesátých letech někdo tetoval, jednalo se téměř výhradně o muže – tehdy „musela studia kvůli našťvaným mužům, rozčileným rodičům a přátelům i milencům přijímat zákaznice jen s velkou opatrností.“⁶⁰ Tetování se v té době nedařilo ani v dříve tomuto umění otevřených Spojených Státech. Sice se tu stále tetovaly motorkářské gangy a Milton Zeis založil první korespondenční kurz tetování, jednotlivé americké státy však tetování nepřály například i kvůli tehdejším spekulacím o vlivu vpravování barvy do kůže na vznik melanomu nebo také kvůli možnému přenosu žloutenky nesterilními tetovacími jehlami.⁶¹

Druhá renesance tetování

Zatímco u nás jsme si na kvalitní, estetické a neamatérské tetování museli počkat až do doby po Sametové revoluci, za železnou oponou se už v šedesátých letech začalo schylovat ke tzv. druhé renesanci tetování, jak znovuobjevení a masové rozšíření malůvek pod kůží nazval Arnold Rubin. „Od doby kolem roku 1960 se povaha a praxe tetování v USA tak dramaticky proměňuje, že je termín ‚renesance‘ naprosto odpovídající. Tyto změny mají vliv na vývoj tetování i v jiných částech světa.“⁶²

Proměnila se jak klientela (dříve až na pár výjimek jen dělnická třída, dnes už prakticky kdokoli) a technologie (kvalitní a bezpečné barvy, sterilní jehly), tak i samotní tatéři – z pouhých řemeslníků se stali kreativními umělci, kteří si sami vybírají, jaké klienty nebo motivy budou tetovat.⁶³ „Současné tetování prochází proměnou od (obecně nedocenené) dovednosti k (částečně legitimní) umělecké formě.“⁶⁴

Zpopularizování „kérky“

Málokteré zdobení těla je v moderní kultuře tak kontroverzní, jako tetování. Snad každý majitel této „malůvky“ pod kůží (nebo i jen člověk o tetování uvažující) si vyslechl několikrát větu „Jak tohle bude vypadat, až budeš starý/á?“ doprovázenou nechápavým a neschvalujícím výrazem. Trvalost. To je to, co lidi na tetování tak fascinuje. Vědomí, že několika (tisíci) precizními vpichy permanentně změní podobu svého těla tak, jak si sami představují. „Pro nás je tetování fascinující, podmanivé a podnětné. Spojuje krásu tradiční kultury a individuality Západu. Dovoluje nám přeměnit těla podle našich představ.

---

⁶⁰ RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 190.

⁶¹ Srov. Tamtéž, s.191.

⁶² Tamtéž, s. 192.

⁶³ Srov. Tamtéž, s. 192.

⁶⁴ Tamtéž, s. 192.

Tetování je jedinečná, nesnadná forma umění, protože musí existovat na stále se měnícím, napínajícím se, pohybujícím se, žijícím plátně... Při konečné analýze – tetování je vrcholem zdobení.⁶⁵ míní Henry Ferguson, dlouholetý vydavatel body art magazínu, ve své knize Umění tetování a já nemohu nesouhlasit.

Druhou část populace ale právě ona trvalost a neměnnost (nepočítáme-li samozřejmě možnost tetování předělat či úplně odstranit laserem) odrazuje. Nepochybně nejznámější potetovaný Čech, umělec a vysokoškolský pedagog Vladimír Franz, který vešel do povědomí většinové společnosti hlavně jako kandidát na prezidenta republiky v přímé volbě roku 2012, má na tuto problematiku poměrně jasný názor: „Považuji za danost, že člověk má právo na estetické seburčení. Může si tedy zvolit barvu své kůže. Tetování jako existenciální body-art budí u mnoha lidí, kteří se považují za liberály a ‘postmoderní avantgardisty’ odpor až otevřeně rasistický, mohu-li to tak říci. Děsí je závazek a tíha této volby, jež je v naší době rozpoutané kvazi-svobody něčím jako plivnutí do tváře. [...] Své tetování chápu jako neovladatelnou a ultimativní součást mé tvorby a života coby jednoty existenciálního gesamtkunstwerku.“⁶⁶

„Je jasné, že lidské tělo jakožto zdobený subjekt, je velmi důležitým aspektem v životě. Je stále více a více odhalováno, díky němu komunikujeme s okolním světem a prezentujeme sebe samé.“⁶⁷ Tetování je nepochybně fenoménem, který se neustále rozrůstá. Ač ještě místy existují předsudky vůči tetovaným (viditelné tetování může být nevýhodou např. při hledání práce v některých odvětvích), stále více lidí podléhá touze trvale pozměnit své tělo.

Média a tetování

K destigmatizaci tetování zcela jistě napomáhají masová média, která v dnešní době společnost provázejí doslova na každém kroku. Dokud tetování bylo jen doménou námořníků a kriminálních, ostatní lidé na něj koukali skrz prsty. Čím častěji ho ale vidáme na celebritách (dříve například Ema Destinová a její proslulý had vinoucí se přes celou nohu, nyní bychom mezi mladší generací umělců obtížně hledali někoho nepotetovaného) a aristokracii, tím více se potetované tělo stává normálním a žádoucím. V televizi a na filmových plátnech vidáme potetované herce, ale ještě častěji se s tetováním setkáváme u hudebníků, u nichž – ať už jsou to rockeři nebo rappeři, kteří si

---

⁶⁵ FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 7.

⁶⁶ RYCHLÍK, M. Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005, s. 330.

⁶⁷ FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 5.

často nechávají inkoustem zdobit i obličej a krk – je tetování součástí image. Tetování je v dnešní době také neodmyslitelně spjata se sportem – například mezi oblíbenými fotbalisty či basketbalisty by fanoušci těžko hledali zcela nepotetované jedince. Od obdivu slavných potetovaných těl je potom už jen krůček k přijetí tetování i u „běžných smrtelníků“.

K šíření zájmu o tetování nepochybně přispívají i sociální sítě, které jsou nedílnou součástí života především mladších generací. Nezřídka kdy se zde populární tvůrci – influenceři – stávají vzorem mladších uživatelů, kteří se následně snaží napodobit tetování svých idolů. Navíc existují účty zaměřené speciálně na tetování, kde mohou lidé čerpat inspiraci.

Popularita v číslech

Narůstající popularitu „kérek“ potvrzují statistiky z USA. V roce 2012 bylo v Americe tetováno 23 % žen a 19 % mužů,⁶⁸ o čtyři roky později už 31 % žen a 27 % mužů.⁶⁹ „Skoro polovina žen mladších 35 let má tetování, což je téměř dvakrát více než počet potetovaných mužů (47 % vs. 25 %).“⁷⁰ V roce 2019 dosahuje na evropském kontinentu průměrný počet obyvatel s minimálně jedním tetováním 38 %. Evropské prvenství drží Itálie s 48 % potetovaných, následuje Švédsko s 47 % a Španělsko s 42 %.⁷¹

Tetování je díky stále rostoucím číslům také obrovsky vydělávajícím byznysem. V srpnu 2018 Wall Street Journal publikoval článek s velmi zajímavými statistikami. „Podle společnosti IBISWorld zabývající se průzkumem trhu vygeneroval v loňském roce tetovací průmysl odhadem tržby okolo 1,6 miliardy dolarů.“⁷²

Československá situace

„V socialistických státech bylo profesionální, řemeslné tetování potíráno, což vedlo k rozvoji pokoutné a „strašlivě nevkusné, primitivně provedené tetováže, spojené

---

⁶⁸ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 192.

⁶⁹ SHANNON-MASSAL, L. Tattoo Takeover: Three in Ten Americans Have Tattoos, and Most Don't Stop at Just One [online]. 2016 [cit. 15.8.2020]. Dostupné z: <https://theharrispoll.com/tattoos-can-take-any-number-of-forms-from-animals-to-quotes-to-cryptic-symbols-and-appear-in-all-sorts-of-spots-on-our-bodies-some-visible-in-everyday-life-others-not-so-much-but-one-thi/>

⁷⁰ BLANTON, D. Fox News Poll: Tattoos aren't just for rebels anymore [online]. 2014 [cit. 25.4.2021]. Dostupné z: <https://www.foxnews.com/us/fox-news-poll-tattoos-arent-just-for-rebels-anymore>

Veškeré překlady textů dosud do češtiny nepřeložených Markéta Chmelíková.

⁷¹ Statista Research Department. Body modification in the U.S [online]. 2019 [cit. 15.8.2020]. Dostupné z <https://www.statista.com/topics/5135/body-modification-in-the-us/>

⁷² MORROW, J. Traditional Tattoos: The History, Designs, and Artists [online]. [cit. 5.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/guides/styles/traditional>

s rizikem přenosu chorob.“⁷³ V Československu se v době totality tetovali téměř výhradně jen vězni, dále pak Romové a nezřídka kdy i mladíci na vojně.⁷⁴ Většinová společnost, ale i odborné kruhy, na tetování nahlížela „skrz prsty“. Mohli bychom například „zmínit větu z roku 1984 z odborného svazku Praktického lékaře: ‘Tetování můžeme také definovat jako záměrné poškození kůže, které má vzbudit pozornost okolí s úmyslem je přilákat nebo varovat’.⁷⁵ Faktu, že by si někdo nechal vytvořit tetování z osobních důvodů, tehdy nikdo nepřikládal přílišnou váhu.

Československé vězeňské „kérky“ vznikaly poměrně bolestivě tím, co zrovna bylo po ruce – například žiletkou nebo špendlíkem. Ukradená inzulinová stříkačka tehdy představovala velký luxus, za který se platilo alespoň pěti cigaretami.⁷⁶ Ale ani obrázky a nápisy vytvářené na svobodě nebyly o mnoho profesionálnější. Tetování jako řemeslo za komunismu neexistovalo, a proto si lidé museli poradit po svém. „Více nebo méně šikovní ‘kérkaři’ tvořili se svázanými jehlami upevněnými ve versatilce a později dokonce s důmyslně sestrojenými mašinkami. A barva? Vynalézavost neznala mezí. Pálily se gumové podrážky bot, kousky pneumatik a později i proslavené lžičky z NDR. Substrát z nachystaného ‘čmoudu’ se smíchal s vodou a barva byla na světě. Inkoust a tuš používali zase jen privilegovaní.“⁷⁷ Podobně vznikala tetování i na vojně – tam místo dozorců tvorbě nových „kérek“ bránili velitelé a mazáci, kteří náčiní tomu určené vehementně zabavovali.⁷⁸

Zakázané věci nejvíce lákají a stejně tomu bylo i s tetováním v socialistických státech. Lidé, kteří si „kérky“ nechávali dělat, jimi často chtěli šokovat, vykročit z davu nebo se prostě jen vzbouřit proti systému. „I když se důvody pro její pořízení lišily, měla pro jejího šťastného majitele podobný a nezřídka stejný význam. Vítězství jedince nad tehdejšími režimem.“⁷⁹

Moderní společnost versus tetování

Americký antropolog zaměřující se na módu, identitu a sociologii stylu a těla Ted Polhemus říká: „Jsme jediní tvorové na této planetě, kteří dokáží měnit a přetvářet svůj

---

⁷³ RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s.191.

⁷⁴ Srov. Tamtéž, s. 191.

⁷⁵ FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 16-17, vedoucí práce Filip Poštulka.

⁷⁶ Srov. VALENTA, V. Tetování a tetovaní. Praha: Deus, 2011, s. 11.

⁷⁷ Tamtéž, s. 11.

⁷⁸ Srov. Tamtéž, s. 11.

⁷⁹ Tamtéž, s. 11-12.

zevnějšek...“ A lidé tuto dovednost postupem času dovedli k dokonalosti, když se od jednoduchých geometrických vzorců pravěkých lidí dostali až k důmyslným abstrakcím překypujícími barvami či realistickými výtvary, které jsou od fotografie téměř k nerozeznání. „Naše touha zdobit sama sebe je jednou z nejzákladnějších cest, která lidský rod odlišuje od ostatních tvorů. Tetování, ať už slouží pro magické účely, rozlišuje kmenové příslušenství, symbolizuje postavení, ovlivňuje sexuální přitažlivost, nebo prostě krásí, je jedním z nejstarších a nejuniverzálnějších výrazů této touhy.“⁸⁰

Zjednodušeně by se dalo říci, že kolik lidí, tolik pohledů na tetování. Roli hraje osobnost člověka, ale velmi podstatnými proměnnými jsou také národnost, pohlaví (ve skupině do 35 let vítězí potetované ženy nad muži 47 % ku 25 %, u starší generace, tedy 65 let a více, se situace obrací – potetovaných mužů je 14 %, zatímco potetované ženy tvoří pouhá 4 % populace⁸¹) či politické přesvědčení (např. v USA mají mezi potetovanými větší zastoupení liberálové – 26 %, než konzervativci – 18 %⁸²) a nepochybně také věk. Obecně mají mladí lidé otevřenější přístup k tetování, vždyť také číslo potetovaných mezi generacemi Y a Z neustále roste. Dnešní doba je poměrně otevřená a přeje různým projevům individuality, mezi které právě patří i například tetování a další body modifikace.

Zpátky do minulosti

Nebylo tomu tak ale vždy – stačí zmínit některé výroky z minulého století. Například Otakar Nováček ve své knize (1937) o tetování hovoří takto: “Dnes najdeme tetování obvykle u lidí nižší duševní úrovně... Nejčastěji je nalzáme u cikánů, u kočovných komediantů, vojáků, pasáků, prostitutek, některých řemeslníků, dělníků, ojediněle u některých herců a masérů, ale hlavně u námořníků a trestanců”⁸³. Podobné názory přetrvávaly i na začátku druhé poloviny 20. století. Tetování byli považováni za „osobnosti zatížené jistou mírou psychopatologických tendencí jako narcismem, exhibicionismem, sadismem a masochismem, osobnosti nevyrovnané, emočně labilní s velmi nízkými volnými složkami osobnosti, jež se projevují v impulzivním jednání, s nedostatečně vyvinutými charakterovými rysy, zejména pochybeného poměru k práci,

---

⁸⁰ FERGUSON, H. PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 8.

⁸¹ BLANTON, D. Fox News Poll: Tattoos aren't just for rebels anymore [online]. 2014 [cit. 26.4.2021]. Dostupné z: <https://www.foxnews.com/us/fox-news-poll-tattoos-arent-just-for-rebels-anymore>

⁸² BLANTON, D. Fox News Poll: Tattoos aren't just for rebels anymore [online]. 2014 [cit. 26.4.2021]. Dostupné z: <https://www.foxnews.com/us/fox-news-poll-tattoos-arent-just-for-rebels-anymore>

⁸³ NOVÁČEK, O. Tetování a tetování. Brno: Moravské nakladatelství, 1937, s. 8-9

ke kolektivu, ke společnému majetku.⁸⁴ Vesměs negativní pohled ale nebyl jen střeoevropskou specialitou – téměř celý západní svět na tetování v jednu chvíli zanevřel.

21. století – zlatý věk tetování

Ač mluvíme o první (kolem roku 1800) a druhé (od 60. let 20. století) renesanci tetování, nikdy v moderní historii západní civilizace se tetování netěšilo takové oblibě, jako je tomu v posledních desetiletích. Tento rozmach s sebou ale nese i negativní důsledky. Čím dál častěji se nyní setkáváme s potetovanými nezletilými, někdy dokonce i dětmi. Tetování je v naší republice a mnoha dalších státech legální od 18 let, tedy s dovršením plnoletosti. Možnost nechat se tetovat mají i mladiství od 15 let, u nich je však zákrok podmíněn písemným souhlasem rodičů nebo jiných zákonných zástupců.

Ti, kterým tetování zatím zákon nepovoluje, se tak často uchylují k takzvanému domácímu tetování. To se značně zjednodušilo rozmachem handpoku, avšak mladí si uměli poradit i bez profesionálních jehel – stačila jim obyčejná jehla na šití a černá tuš z papírnickví. Motivací k takovému jednání může být kromě nízkého věku i obyčejná zvědavost nebo nedostatek finančních prostředků na opravdové, profesionální tetování. Výsledkem tohoto procesu je ale často hlavně velké rozčarování. Většina lidí, absolutních začátečníků, nezvládne vytvořit vybraný motiv podle svých představ – vždyť i profesionální tatěři potřebovali léta praxe, aby se dostali na svou nynější úroveň kvality. Dalším problémem je nedostatečná hygiena, která domácí tetování ve valné většině případů doprovází. Nadšený „samotatér“ si pak kromě vytouženého motivu nezřídka kdy odnáší i nepříjemnou infekci. V neposlední řadě pak dostupnost domácího tetování svádí k tetování z nudy, kterého mohou mladiství v dospělosti litovat.⁸⁵ „Viděla jsem holky, kterým bylo 15 a každá měla po kotnících (ale i na rukou) vytetovaný kroužky, srdíčka, jen tak. Nemusím asi dodávat, že slečna, která to tetovala, neměla při aplikaci ani jehlu na tetování, ani inkoust. [...] Ne, nebylo to hezký tetování. A to nemluvím o možných zdravotních komplikacích. Bohužel to není výjimka. Příběhů o 12letých dětech, který se tetují tuší, slýchám pořád víc a diskuze pod mými videi to jenom potvrzují.“⁸⁶ Konstatuje ve své knize *Netetuj se blbě* Aneta Cibulková, která mimo jiné v minulosti ve svých videích vysvětlovala základní informace ohledně tetování.

---

⁸⁴ VELKOBORSKÝ, J. Problém tetování u kriminálních osob mužského pohlaví. *Československá psychologie*, 10, 1966, č. 6, s. 576.

⁸⁵ Srov. CIBULKOVÁ, A. *Netetuj se blbě*. Praha: Nakladatelství PLOT, 2020, s. 23.

⁸⁶ Tamtéž, s. 23-24.

Tatér nového milénia

S rozmachem tetování v posledních letech souvisí i proměna společenského postavení osoby tatéra. Zatímco dříve byl většinou pouhým řemeslníkem s nepříliš šťastným platovým ohodnocením, dnes se situace výrazně obrací k lepšímu. V dnešní době jsou tatéři považováni velkou částí společnosti za umělce a z jejich povolání se stává poměrně lukrativní profese, která je navíc velmi ceněná a uznávaná. Spousta tatérů má svou věrnou klientelu, která se k nim často a ráda vrací, a navíc jejich služby doporučuje dál. Úspěšný tatér dnes navíc kromě perfektní práce se strojkem či handpoke jehlami a komunikace se zákazníky musí ovládat i sociální sítě, kde získává značnou část klientely. Samozřejmostí je také sledování nejnovějších trendů a technik, které se v moderní době vyvíjejí čím dál rychleji.

Job Stoppers

Samotné tetování dnes překvapí nebo pobouří málokoho. Klíčem je ale jeho umístění. Prsty na rukou, dlaně, ale hlavně krk a obličej – to jsou místa, kterým se přezdívá trefně „job stoppers“. Právě tato umístění stále budí poměrně velkou kontroverzi a mohou znevýhodňovat nositele „kérky“ v různých aspektech života. Největším problémem jsou takto umístěná tetování při pracovních pohovorech – od oblasti služeb až po manažerské pozice. Obličejové „kérky“ mohou působit problémy i v osobním životě, například při hledání partnera apod. Negativní konotace kolem face tats jsou možná způsobené i faktem, že v historii se tetování na obličej používalo v mnoha kulturách jako obávaná forma trestu. „Jak šel čas, spojení mezi tetováními na obličejích a zločinem zůstalo – avšak dnes je svévolné. V Americe 20. a 21. století jsou slzy (symbolizující cokoli od vraždy až po truchlení, záleží na nositeli), tři tečky (symbol gangu znamenající ‘mi vida loca’ [špan. ‘můj bláznivý život’]) a křížky (mohou reprezentovat odseděné roky) velmi častým úkazem na tvářích trestanců. Pro ty, kteří si stále odpykávají svůj trest, nenesou tetování na obličejích téměř žádné sociální důsledky, a navíc pomáhají získat respekt – právě proto to byli do nedávna hlavně vězni a členové gangů, kdo tyto kéréky nosil.“⁸⁷

Face tattoos – základní výbava moderního rappera

Toto tabu v posledních letech bourají rapperi, u nichž se tetování stalo nedílnou součástí image. Čím dál častěji dokonce vidáme hudebníky s několikačetnými face tats

---

⁸⁷ RAE, A. How Some Rappers Are Re-Writing Rules About Face Tattoos [online]. 2019 [cit. 23.4.2021]. Dostupné z: <https://www.kqed.org/pop/107581/how-some-rappers-are-re-writing-rules-about-face-tattoos>

(„v posledních dvou letech je na scéně více rapperů s tetováním na obličeji než tomu bylo za uplynulých dvacet let.“⁸⁸), kteří mimo obličej nemají téměř žádné jiné tetování, což bylo v dřívějších dobách nemyslitelné – podle mnoha tatérů je totiž obličej (a další „job stoppers“) zarezervován pro opravdové fajnšmekry, kteří už mají pokrytou velkou část těla a jsou dobře seznámeni se společenskými riziky spojenými s tetováním na kontroverzním místě.

„Díky nárůstu popularity obklopující alternativní rap, se mnoho dalších celebrit a hudebníků rozhodlo připojit k trendu tetování na obličej.“⁸⁹ Začátky ale nebyly lehké. „Post Malone za svou divokou sbírku obličejových tetování nebyl vždy obdivován. Zpočátku bylo v médiích spekulováno, že musí trpět ‘těžkou mentální poruchou’.“⁹⁰ Postupem času se karta obrátila a fanoušci začali tyto svérázné malůvky cenit, a dokonce i napodobovat. „Malonův styl se stal tak populární, že se dočasné verze jeho obličejových tetování prodávají po celém internetu.“⁹¹ Nejde ale vždy jen o tetování dočasná. To potvrzuje případ před třemi lety zemřelého rappera Xxxtentaciona. „Na památku X[xxtentaciona] se někteří jeho fanoušci rozhodli nechat si vytetovat stejné symboly na obličej [co měl zesnulý rapper] jako formu pocty hudebníkovi.“⁹²

Face tattoos jsou oblíbené také na sociálních sítích – zde, stejně jako na hudební scéně, je hlavním důvodem přilákání pozornosti a v neposlední řadě také lehčí zapamatovatelnost tvůrce publikem.

V tetovacím salonu

Tetovací salóny prošly v průběhu času poměrně výraznou proměnou. První studia vznikala v přístavech – vždyť námořníci platili za nejčastější zákazníky. Mnoho tatérů také volilo kočovný způsob života a cestovali s cirkusy a lunaparky. Západní tatéři

---

⁸⁸ Top 10 Famous Rappers with Face Tattoos [online]. [cit. 23.4.2021]. Dostupné z:

<https://www.tattoomenow.com/tattoo-designs/top-10-famous-rappers-with-face-tattoos/>

⁸⁹ DONNELLY, J., R. The Meaning Behind Modern Day Rap's Most Iconic Face Tattoos [online]. 2020 [cit. 17.4.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/the-meaning-behind-modern-day-raps-most-iconic-face-tattoos-150021>

⁹⁰ DONNELLY, J., R. The Meaning Behind Modern Day Rap's Most Iconic Face Tattoos [online]. 2020 [cit. 17.4.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/the-meaning-behind-modern-day-raps-most-iconic-face-tattoos-150021>

⁹¹ DONNELLY, J., R. The Meaning Behind Modern Day Rap's Most Iconic Face Tattoos [online]. 2020 [cit. 17.4.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/the-meaning-behind-modern-day-raps-most-iconic-face-tattoos-150021>

⁹² DONNELLY, J., R. The Meaning Behind Modern Day Rap's Most Iconic Face Tattoos [online]. 2020 [cit. 17.4.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/the-meaning-behind-modern-day-raps-most-iconic-face-tattoos-150021>

nejdříve pracovali jako ti domorodí – tedy jen s pomocí jehly, kterou vypichovali do kůže různé vzory inkoustem.

Přínos tetovacího strojku

Tetování se stalo masovější záležitostí, jakmile se v salonech objevily tetovací strojky. Ten úplně první si nechal v roce 1891 pod názvem tattaugraph patentovat newyorský tatér Samuel F. O'Reilly. Jeho žák a dědic salonu Charlie Wagner jeho vynález ještě podstatně vylepšil až do téměř dnešní podoby.⁹³ Šíření tetování se podstatně zrychlilo, často to ale bylo na úkor kvality. „Přestože tetovací stroj přinesl obrovské výhody, problém stále zůstával s inkoustem, který tateři používali. Byl kupován jako prášková barva pro jiné účely. Tateři ji ručně míchali a používali receptu, který žárlivě střežili. To znamená, že existovala široká škála barev, zejména pokud jde o jejich nezávadnost, lesk a trvalost.“⁹⁴

Tattoo Parlours – zrod salónů ve 20. století

Samotné salony bývaly většinou malé prostory s nápadnou výzdobou. „Exteriér byl všeobecně pokryt ohromnými, nápadně barevnými příklady taterovy práce, blyštivě neonovými nápisy, jasnými světly a dalšími věcmi, které by upoutaly pozornost potenciálních zákazníků.“⁹⁵ Ti si potom vybírali z velkého množství vzorů – tehdy hlavně klasické motivy jako jsou srdce, květiny, ptáčci, krásné ženy či obrázky s náboženskou tematikou. „Už v roce 1905 prodával muž jménem Lew Alberts, známý jako Lew the Jew, první komerční tattoo flashe.“⁹⁶ Dřívější tateři pak tyto motivy přenášeli na kůži pomocí vyřezávaných šablon, do jejichž linek byl vetřen práškový uhlí a ten potom zatlačen do vyholené části kůže potřené vazelinou.

Od poloviny 20. století byly tyto pracně vytvářené šablony nahrazeny podstatně jednodušší metodou – přenosem vzoru na jedno použití tužkou na jemný pergamen nebo rýžový papír.⁹⁷ Jistě si všichni vybavíme i tzv. „kopírky“, tedy propisovací papíry používané například v kancelářích. V dnešní době je ale i tato metoda nahrazována. Čím dál častěji se používají „stroje na šablony, které produkují stálobarevné obrazy díky fotokopii. Toto je nejdůležitější inovace v současném tetování, umožňující reprodukci

---

⁹³ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 173.

⁹⁴ FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 26.

⁹⁵ Tamtéž, s. 26.

⁹⁶ MORROW, J. Traditional Tattoos: The History, Designs and Artists [online]. [cit. 1.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/guides/styles/traditional>

⁹⁷ Srov. FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 27.

nesmírně komplexních účinků.“⁹⁸ To je výhodné hlavně pro velmi složitá či detailní tetování, která by byla časově velmi náročná přenést na šablonu ručně.

Otcové zakladatelé moderního tetování

Mezi nejvýraznější představitele „tattoo revoluce“, kteří svým nezaměnitelným stylem proměnili charakter tetování a ovlivnili nespočet tatérů po celém světě, bezpochyby patří Jerry „Sailor“ Collins, Samuel M. Steward⁹⁹, Cliff Raven, jeden z prvních protagonistů japonského stylu tetování v USA a také průkopník tzv. „homo artu“ v tetování¹⁰⁰, a Ed Hardy, jeden z nejznámějších tatérů světa, který se mimo jiné věnuje i psaní odborných knih o tetování a je uznávaným malířem.¹⁰¹

Již řadu let probíhají tzv. tattoo conventions, na kterých spolu tatěři soutěží a jsou zde vyhlašována nejlepší díla, nejlepší „covery“ starých nebo nezdařilých tetování a také nejlepší práce v konkrétním stylu.¹⁰² „Přestože první con v moderním slova smyslu (komerční událost s tetovači, magazíny, fanoušky a kláními) byl organizován Davem Yurkewem v Texasu 1976, již předtím existovaly menší akce. Jedna se udála v Hamburku roku 1956; Les Skuse v Británii hostíval každoroční Bristol Tattoo Club Party a Milt Zeis v Americe pořádal sešlosti tatérů už ve čtyřicátých letech.“¹⁰³ Mimo to existuje velké množství periodik, ve kterých mohou fanoušci tetování nalézt nové podněty a inspiraci.¹⁰⁴

Strojkem nebo jehlou?

Klienti si mohou vybrat nejen ze záplavy stylů, ale i ze dvou různých provedení – klasického tetovacího strojku nebo metody handpoke, tedy ručního tetování jehlou, které je sice méně bolestivé a rychleji se hojí, zato ale trvá vytvořit několikanásobně delší dobu. Handpoke se vlastně navrácí ke kořenům tetování – tedy ručního vypíchávání motivů do kůže zákazníka. Dnešní tatěři k tomu používají speciální jehly s více hroty pro účinnější vpravení tekuté barvy do kůže, na rozdíl od prapůvodních předchůdců, kteří porušenou část pokožky potírali kašovitou pigmentovanou směsí.

Handpoke metoda v dnešní době získává poměrně rychle na popularitě. Obecně se hodí spíše pro menší nebo jednodušší motivy, ale pečlivý tatér je na kůži zákazníka, který oplývá notnou dávkou trpělivosti, schopen vytvořit téměř jakékoli dílo. Mnoho

---

⁹⁸ FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 27.

⁹⁹ Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 192.

¹⁰⁰ Srov. FIKSA, R. Encyklopedie bodyartu. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2009, s. 18.

¹⁰¹ Srov. FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 27.

¹⁰² Srov. RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 192.

¹⁰³ Tamtéž, s. 192.

¹⁰⁴ Srov. Tamtéž, s. 193.

zákazníků si cení intimnější atmosféry při vzniku handpoke tetování – na základě časové náročnosti s tatérem navazují hlubší spojení, a navíc se oni sami cítí uvolněněji díky absenci rušivého bzučení tetovacího strojku.

Populární tetovací styly

„[T]etování je odrazem lidské osobnosti, svými motivy může ukazovat na charakter, pocity i lidské příběhy. Tetování je prostředkem neverbální komunikace.“¹⁰⁵ Ve světě můžeme nalézt velké množství stylů, ze kterých si každý fanoušek tetování vybere to pravé pro sebe. Některé z nich se vracejí k tradici přírodních národů či Japonského umění irezumi, další si berou inspiraci v tvorbě impresionistických malířů, tradičních „flashů“ vystavených v salonech 20. století nebo také v hororu. Oblíbené však nejsou jen motivy obrázkové – na své si přijdou i milovníci abstrakce a také letteringu, tedy tetovaného nápisu ve více či méně složitém provedení.

Zatímco někteří jednájí impulzivně, tetování příliš nepromýšlí, a na jejich těle pak vznikají chaoticky rozmístěné kέρky různého druhu, druzí pečlivě přemýšlejí o umístění a hledají si také styl provedení, který jim bude nejbližší.

Mnoho tatérů má svůj nezaměnitelný rukopis, za který jsou zákazníci ochotni vydat nemalé peníze a cestovat stovky kilometrů. „Dnešní zájemce, který se chce vydat ve stopách svých tetovaných předků, má na výběr z nepřeberného množství významů, barev a stylů: záleží na něm, zda se spokojí s prostými obrázky či tradičními „flashemi“ (srdce, kotvy, vlajky), o něž ožívá zájem, či zda si zkusí kmenové styly, biomechaniku ve stylu H. R. Giger, realistické portréty svých blízkých nebo idolů. Případně zda půjde originální cestou a vyzkouší abstraktní linky či body, které z něj mohou – ve správných rukou – vytvořit jedinečné umělecké dílo.“¹⁰⁶

„Ačkoli velká většina západních tetování byla kopírována ze třpytivých tabulí, byli zde vždy i tatéři, kteří měli schopnost pracovat od ruky. Některí zákazníci si neobyčejně cení této časově náročné a drahé práce, která jim ovšem zaručuje unikátnost.“¹⁰⁷ Tento postup vyžadující absolutní důvěru zákazníka v tatérovy schopnosti nazýváme „freehand“. Motiv je vytvářen přímo na zákazníkově těle štětcem a speciální barvou – stencilem. Na trhu jsou dostupné i fixy napuštěné stencilem v různých barvách, které se hodí pro menší, detailnější práce. Člověk, který se pro freehand rozhodne, by měl

---

¹⁰⁵ FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 14-15, vedoucí práce Filip Poštulka.

¹⁰⁶ RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014, s. 196.

¹⁰⁷ FERGUSON, H. PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 27.

být dopředu velmi dobře seznámen s předchozími pracemi vybraného tatéra, aby tak předešel případnému rozčarování z výsledného tetování.

Každý tatér tvoří ve stylu, který preferuje, a proto by si měl zákazník vybírat, či tvorba je mu blízká, a zda se hodí ke zpracování vytouženého motivu. Například odborník na realismus nemusí vytvořit perfektní tetování v abstraktním stylu, tatér zaměřující se na watercolor může tápat při vytváření propracovaného letteringu a blackwork umělec si nejspíš nebude příliš jistý při práci s barvami. Z tohoto důvodu je velmi důležitá konzultace mezi zákazníkem a tatérem, kde proberou svoje představy, nápady, ale i finanční možnosti. Konzultace je nezávazná a obě strany mají možnost následnou spolupráci odmítnout. Pokud se ale domluví, tatér vytváří návrh na základě přání klienta, ve kterém se však vždy odráží jeho osobní styl.

Kromě tetovacích stylů rozlišujeme ještě dva přístupy k tetování (pokud se jedná o vícečetné). Nejlépe je to vidět na tetování paže – zatímco jedni volí cestu kompletního zakrytí kůže, kdy takzvaný „rukáv“ tvoří buď jeden velký obraz nebo více menších, které jsou však dokonale propojené a původní odstín kůže na žádném místě neprosvítá, druzí si vybírají provedení značně ležérnější – tetování ruky obsahuje menší izolované obrázky, které spolu stylově či motivem můžou i nemusí souviset, a kolem každého zůstává volný prostor kůže nevyplněné inkoustem.

Blackwork

Do kategorie blackworku spadá poměrně široká paleta různých podžánrů. Teoreticky by se dalo říct, že blackworkem je vlastně každé tetování, které je vytvářeno čistě jen černou barvou.

Kořeny blackworku bychom mohli hledat už v tradičních kmenových tetováních ostrovních národů – právě proto je styl tribal jednou z částí, která je do blackworku řazena. Mezi další prapůvodní inspirace tohoto stylu řadíme například dočasné henna tetování, ale i tradiční španělskou výšivku. Mnoho prací ve stylu blackwork také vychází ze starých technik tisku, a to leptání, litografie, ale také gravírování.

Blackwork tetování jsou často inspirována ezoterikou a dark artem – mezi typické motivy tak řadíme například tarotové karty, dýky, chrliče, demony a různé pekelné výjevy. Oblíbené jsou i můry, kočky a další zvířata. Velmi rozšířenou odnoží tohoto stylu je takzvaná posvátná geometrie, jejímž příkladem jsou i známé mandaly. Dalšími populárními podžánry jsou detailně zpracované ilustrace nebo různé druhy letteringu,

tedy nápisů – v případě blackworku bohatě stínované nebo naopak strohé, masivní styly písma.

Poměrně novým typem je takzvané „blackout tattoo“ – tetování, kdy je velká část těla, typicky paže nebo noha, výjimkou ale není ani krk či hrudník, celá pokryta černým inkoustem. Blackout se využívá často při coverech velkých tetování, které by bylo nesnadné přetetovat jiným motivem. Rozhodují se pro něj ale i ti, kteří se žádného starého tetování „zbavit“ nechtějí. Proces tetování je časově velmi náročný a velmi bolestivý, ale rozhoduje se pro něj čím dál více lidí – což potvrzují i příspěvky na sociálních sítích. Obecně však tento typ volí jen opravdoví tattoo nadšenci.

Linework

Linework tetování se skládají pouze z čar, které mohou být jakkoli silné i jakkoli barevné. Nejčastěji je ale využívána barva černá. Linky lineworku by měly být precizně provedené, a proto je pro začátečníky poměrně obtížný vytvořit – každý nepřesný tah nebo třes ruky se totiž ve výsledném tetování promítne.

Mezi linework techniky řadíme například různé druhy šrafování, tečkování, „čmárání“, ale i v poslední době velmi populární „one line tattoo“, které, jak už název napovídá, je vytvořeno jednou jedinou čarou. Základem je tedy čára (čáry) a kůže, která pod tetováním „prosvítá“ – kérky v tomto stylu tedy nikdy nemají souvislou výplň celého motivu.

Linework je styl provedení, který se překrývá s mnoha dalšími styly. Mezi linework tak například řadíme i některá tetování ve stylu blackwork, různá provedení letteringu, a své zastoupení tu má i styl ignorant.

Dotwork

Dotwork, velmi oblíbený styl posledních let, vychází z uměleckého směru konce 19. století zvaného pointilismus. Na rozdíl od něj ale barvami příliš nepřekypuje – pro dotwork tattoo se totiž používá hlavně černá. Jak už název napovídá, motiv se skládá z miniaturních teček. „Čím více teček vedle sebe, tím tmavší plocha vzniká a naopak. Tak si lze nádherně vyhrát se světlem a stínem.“¹⁰⁸ Originální dotwork styl je velmi rozmanitý – tečky mohou vytvářet jemné a něžné motivy, ale i naopak.

Dotwork je velmi často využíván při handpoke tetování, ať už na celý motiv nebo jen na vytvoření stínů. Tater pracující handpoke metodou dotwork vytváří jednoduše

---

¹⁰⁸ BÍLKOVÁ, K. 9 zajímavostí o dotwork tattoo [online]. 2016 [cit. 28.4.2021]. Dostupné z: <https://hell.cz/blog/9-zajimavosti-o-dotwork-tattoo/>

ostrými ručními vpichy, tatěři používající strojek si mohou usnadnit práci tzv. dotboxem, který reguluje frekvenci vpichů, čímž je docíleno rovnoměrných teček s ideálním odstupem.

Tribal

Tribal, nejstarší tetovací styl světa, se vrací ke kořenům tetování tichomořských národů, avšak není již tvořen v rituální atmosféře tradičním ručním vklepáváním barvy, ale v moderních tetovacích salonech elektrickým strojkem. Tribal tattoo, zpravidla provedené v černé barvě, se skládá ze silných linek tvořících jednoduché obrazce – ty mohou být jak lineární, tak zaoblené. Tribal má mnoho variant, které by se daly považovat za samostatné styly – tetování přírodních národů se totiž lišilo prakticky ostrov od ostrova.

Boom nastal v 90. letech, kdy tribal znovuobjevil Don Ed Hardy, a trval až do první dekády nového tisíciletí. V té době tetování tribal ozdobila mnoho mužských paží nebo lýtek. Pozadu ale nezůstaly ani dámy, které povětšinou volily motivy o něco menší – ty pak umísťovaly nejčastěji nad kotníky. Proslulým příkladem tohoto stylu tetování je také ornamentální obrazec situovaný nad ženské pozadí, který vynikal zvláště v bokových džínách. Ve své době se těšil obrovské popularitě, postupem času ale vešel do podvědomí s hanlivou přezdívkou „tramp stamp“. Oblibu tribal tetování dokazuje i množství dočasných, „nalepovacích“, tetování, která velmi často obsahují motivy právě v tomto stylu.

Tradiční japonský styl

V Japonsku je tetování spojeno hlavně s mafií – Jakuzou, jejíž členové hrdě nosí překrásná barevná tetování pokrývající více než polovinu těla (minimálně trup a stehna). V Japonsku se však tetovali i další členové společnosti, stojící většinou na jejím okraji. Častými zákazníky bývali tradičně dělníci a další příslušníci nejchudší vrstvy, dále také trestanci, kteří ale tetování získávali povětšinou nedobrovolně. „Až do 16. století byli tetování zločinci a odpadlíci společnosti, stejně jako šlechtici, kteří odmítli spáchat obřadné harakiri. Tento kodex trestanecké tetováže byl považován za nejvyšší formu trestu té doby. Potetovaný jedinec byl tak zcela zavržen okolím a ztratil jakékoliv společenské postavení. Nejčastějším motivem trestanecké tetováže byl piktogram psa

umístěný na čele.¹⁰⁹ Další skupinou oblíbených si tetování byly prostitutky, které se nechávaly tetovat stylem irebuko, někdy řečeným také „tetování lásky“¹¹⁰.

Stylem irezumi či horimono se ale už dávno netetují jen příslušníci mafie. Tetování mezi běžnou pracující společností zpopularizovali hasiči z Edo (nynější Tokio), kteří se po vzoru hrdinů románu Suikoden (Příběhy jezerního břehu) tetovali na celém těle včetně hlavy. První požární služba na plný úvazek byla sice vládou opravdu vytvořena z nezaměstnaných členů gangů, postupem času se ale do sboru přidávali i další lidé. S rozšířením tetování mezi pracující populaci se začaly ve velkém rozvíjet i tetovací styly a obrazy.¹¹¹

V současné době se styl dálného východu dostává do popředí, ať už ve svém tradičním barevném provedení, tak i v celočerném nebo celočerveném provedení. Velmi oblíbená je také kombinace těchto dvou barev. Mezi nejoblíbenější motivy patří jednoznačně koi kapr a další vodní zvířata či samotná voda ve formě mořských vln (vliv Suikoden), dále také tygr nebo tradiční drak. V nové vlně japonského tetování se často setkáváme i s jeřábem, japonským sluncem nebo pagodami. Oblíbené jsou také něžné květy třešně sakury.

Oldschool (Traditional)

Old schoolu se někdy přezdívá „traditional americana“, byly to totiž právě přístavy Spojených Států, kde tento styl vznikl. Svůj původ datuje do posledních desetiletí 19. století, kdy tvořily takové legendy jako Samuel F. O'Reilly. Za propagaci old schoolu ve 20. století pak vděčíme například Normanu Keithu Collinsovi, známému pod jménem „Sailor Jerry“, nebo jeho žáku Donu Edovi Hardymu, který tradiční styl zpopularizoval mimo jiné i svou masově rozšířenou značkou oblečení.

Mezi hlavní znaky tohoto stylu patří jednoznačně čistě provedené silné černé obrysové linky a ikonické motivy, jako jsou růže, kotvy, srdce (většinou s nápisem, například sentimentální „Mom“), ptáčci nebo krásné ženy. Motivы jsou pak vyplněny jak živými barvami – téměř vždy ale jen ze základní palety, nebo mohou zůstat i u výplně černo šedé.

---

¹⁰⁹ FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, s. 37, vedoucí práce Filip Poštulka.

¹¹⁰ Srov. Tamtéž, s. 37.

¹¹¹ FERGUSON, H. PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions 1998, s. 30.

Old school je styl, který je nadčasový a jeho popularita neustále stoupá. Mladí lidé se dnes rádi navracejí k umění starých západních mistrů a opět objevují kouzlo tradičních šablon – flashů.

New School

Silné černé obrysové linky, zářivé barvy a inspirace populární kulturou – to je new school. Disney, Pokémoni, hrdinové manga komixů či videoher, ale i graffiti najdeme na těchto barevných „kérkách“, které rozhodně přitáhnou mnoho pohledů.

New School styl se dostal do popředí hlavně v 90. letech, kdy také celosvětově rostl zájem o pop kulturu, v novém tisíciletí jeho popularita začala klesat. Nyní je oblíbený hlavně mezi gamery a milovníky komixů a anime. Na své si ale přijdou ale i ti, kteří si tímto způsobem chtějí uchovat na kůži vzpomínky na oblíbené postavičky a filmy z dětství.

Neo Traditional

Neo traditional vychází z traditional americany (old schoolu) – černé obrysové linky, které udržují výplňovou barvu na svém místě, tvoří základ tohoto stylu. Dalším společným prvkem jsou větší motivy, které jsou dobře rozeznatelné i z dálky. Barevná paleta těchto dvou příbuzných stylů se ale liší – neo traditional využívá bohaté, teplé a většinou tlumené barvy.

Neo traditional čerpá inspiraci z oblíbených stylů přelomu 19. a 20. století – art deca a art nouveau, jehož představitelem je například malíř Alfons Mucha. A právě slavné Muchovy plakáty se dnes často stávají předlohou pro mnoho tetování. V neo traditionalu nalezneme bohaté filigránové detaily, motivy perliček a krajek, krásné a elegantní ženy z dob secese, ale i květiny nebo zvířata – to vše ve velmi dekorativním stylu, který je pro tato tetování typický.

Watercolor

Mezi horké novinky posledních let patří nepochybně styl zvaný watercolor. Umělci tvořící svá tetování v tomto stylu využívají lidskou kůži doslova jako plátno, na němž ožívají všechny barvy. Ačkoli se watercolor styl může zdát jednoduchý, práci s ním od dětství dobře známými vodovkami připomíná opravdu jen výsledek tohoto náročného procesu, který vyžaduje poměrně dlouhou praxi.

Nejčastěji se watercolor styl využívá k tetování jemných barevných květin nebo zvířat, vytvoření barevných „cákanců“ nebo přenesení impresionistických děl na kůži zákazníka. „Ale watercolor není jen samostatným žánrem. Jeho prvky mohou být přidány

k již existujícím tetováním nebo dalším stylům za účelem jejich oživení. Následná kombinace kontrastních elementů pak vytváří skutečně jedinečné umělecké dílo.“¹¹²

Absence černé barvy, tedy to, co je pro mnohé zájemce o tento styl poutavé, však může v budoucnu působit problémy. Černá je nejstabilnější ze všech barev a její přítomnost v obrysových linkách drží ostatní barvy na svém místě. Bez této „uhlíkové zdi“, jak jí mnozí oldschooloví tatéři přezdívají, mají barvy tendenci rychleji blednout a rozpíjet se.¹¹³

Illustrative

Jako ilustrativní můžeme označit poměrně velké množství rozdílných tetování. Obrovsky široký illustrative se inspiroje u malířských mistrů jako Picasso nebo Klimt, ale i v klasických litografiích. Tetování mohou hrát všemi barvami nebo být vyvedena pouze černým inkoustem. Jedno mají ale všechna společné – působí dojmem, jako by byly vystřiženy a na kůži přeneseny z kusu papíru nebo třeba z malířského plátna. Zásadní jsou především černé linky, jejichž tloušťka se může lišit. „Ilustrativní tetování, která jsou ihned bezpečně rozpoznatelná díky přesnosti a stylu linek, mohou být snadno zaměněna za pouhé kresby na kůži.“

Tetování stylu illustrative mohou někdy vypadat velmi temně a tajemně – a to tehdy, když se tatéři inspirojí u technik starých tiskařských postupů. „Umělci tíhnoucí k tomuto stylu ilustrativního tetování obvykle používají jehly typu fine line ve spojení s kreslířskými technikami jako je křížové a podélné šrafování, a někdy také drobnými črty – pomlčkami. Tyto typy linek se výborně hodí pro napodobení textury srsti nebo vzhledu starých leptaných či gravírovaných tisků.“¹¹⁴ Tuto odnož ilustrativních tetování potom ale často řadíme spíše pod styl blackwork.

„Další styl ilustrativních tetování je velmi ovlivněn německým expresionismem, uměleckým směrem datujícím svůj vznik do období před první světovou válkou, který zažil svůj největší rozmach ve 20. letech. Pravděpodobně nejvlivnějším umělcem tohoto směru byl Egon Schiele [...].“¹¹⁵ A právě Schieleho linie, často křehké a útržkovité, jindy

---

¹¹² CHRONIC. What are the Different Types of Tattoo Styles? [online]. 2019 [cit. 1.5.2021]. Dostupné z: <https://www.chronicinktattoo.com/blog/guide-to-tattoo-styles/>

¹¹³ MORROW, J. Watercolor Tattoos: Origins, Techniques, Artists and Aging [online]. [cit. 1.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/guides/styles/watercolor>

¹¹⁴ MORROW, J. Illustrative Tattoos: The History, Designs, and Artists [online]. [cit. 29.4.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/guides/styles/illustrative>

¹¹⁵ MORROW, J. Illustrative Tattoos: The History, Designs, and Artists [online]. [cit. 29.4.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/guides/styles/illustrative>

zase robustní a dávající důraz na konkrétní detaily, se staly inspirací pro tento ojedinělý druh tetování.

Styl tetování dálného východu, tedy Číny a Japonska, se do ilustrativu promítl poměrně výrazně. „[...] většina japonských tetování je orámována černou linkou tak precizní, jako by tatér pracoval s perem.“¹¹⁶ Jak už víme, černá barva napomáhá k udržení barev uvnitř motivu, a právě zde, díky využívání velkého množství vzorů a barev, nachází černá velké uplatnění.

Pod souhrnný pojem ilustrative řadíme i mnohá díla stylu neo traditional, old school, new school, chicano, realismus a další.

Realismus

„Ačkoliv byl klasický realismus součástí výtvarného umění už od dob renesance, cestu do světa tetování si našel teprve nedávno – objevil se až kolem druhé poloviny 20. století.“¹¹⁷ Od té doby strmě stoupá jeho obliba mezi populací.

Realismus, někdy také zvaný fotorealismus, je styl tetování vyznačující se detailností a precizním stínováním. Využívá se jak pro zachycení zvířat nebo přírodních scénérií, tak i perfektně propracovaných předmětů každodenní potřeby. Nejčastěji se ale s realismem setkáme při vytváření portrétů téměř nerozeznatelných od fotografie. Barevná paleta není nijak limitována – realismus je možno provést jak barevně, tak i v odstínech šedi.

Všechna tetování časem ztrácejí původní sytost barev, pro některá realistická díla je to ale obzvlášť nebezpečné – vyblednutí detailů může mít totiž katastrofální následky pro celkový vzhled „kérky“.

Z podstaty realismu – tedy věrného fotografického zachycení – vyplývají téměř nekonečné možnosti při vytváření tetování. Právě proto tento žánr někdy rozdělujeme na další podžánry, kterými jsou například horror, portréty, surrealismus, motivy fauny a flóry nebo populární kultury ve formě různých filmových záběrů atd.

Mikrorealismus

Mikrorealismus je mladším bratrem výše zmíněného realismu. Funguje na stejných principech, nárokuje si však několikanásobně menší prostor na těle zákazníka –

---

¹¹⁶ MORROW, J. Illustrative Tattoos: The History, Designs, and Artists [online]. [cit. 29.4.2021].

Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/guides/styles/illustrative>

¹¹⁷ MORROW, J. A Beginner's Guide: Popular Tattoo Styles Briefly Explained [online]. 2016 [cit.

1.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/a-beginners-guide-popular-tattoo-styles-briefly-explained-6969>

mikrorealistické výtvořy totiž nejsou větší než dlaň. Dalším rozdílem je technika stínování – mikrorealismus pracuje nejčastěji s pointilistickou technikou neboli dotworkem.

Trash Polka

Styl plný kontrastů – to je trash polka. Kombinace realistických portrétů (nejčastěji filmových hvězd nebo krásných žen), letteringu jako vystřiženého z novinových článků, tahů štětcem i geometrických obrazců, a to vše s použitím jen černé a červené barvy. Ačkoli popis jednotlivých prvků může znít možná trochu chaoticky, výsledné tetování působí harmonicky.

Trash polka pochází z Německa, kde se zrodila v mysli Volka Merschkyho a Simone Pfaff, tehdy ještě s původním názvem „Realistic Trash Polka“, od kterého se časem upustilo. „Realistic Trash Polka je ochranná známka, kterou vlastní pouze Buena Vista Tattoo Club, což ale samozřejmě nijak nebránilo ostatním umělcům v tom, aby se daným konceptem inspirovali.“¹¹⁸ Tatěři po celém světě, pracující v tomto stylu, vytvářejí na tělech svých zákazníků dramatické koláže, které rozhodně zaujmou už z dálky. „Kdekoli můžete najít někoho, kdo udělá průměrnou kopii. Ale k vytvoření té pravé trash polky samozřejmě nestačí jen černá a červená tetovací barva. Je potřeba talent.“¹¹⁹

Abstrakt

Abstraktní styl nachází oblibu u kreativních jedinců, kteří si příliš nepotrpí na motivy tetování rozpoznatelné na první pohled. Tato změť čar, teček či různých barev může působit jen jako záležitost čistě estetická, avšak mnohá abstraktní tetování v sobě nesou hluboké významy o to osobnější, že jsou známá pouze svému nositeli.

Abstraktní tetování mohou být tvořena různým stylem – proto sem řadíme jak barevné cákance a šmouhy ve stylu watercolor či trash polka, tak i více nebo méně jemné linky vinoucí se přes velkou část těla vytvořené často kombinací metod linework a dotwork.

Abstrakt tedy nelimituje ani v barvě, provedení, ale ani velikosti motivu – jedná se skutečně o jedno z nejsvobodnějších vyjádření ve světě tetování, které, ač nemá formální pravidla, vyžaduje nepochybně ruce zručného tatěra.

---

¹¹⁸ JENTHERIPPER. Trash Polka [online]. 2014 [cit. 2.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/trash-polka-4111>

¹¹⁹ JENTHERIPPER. Trash Polka [online]. 2014 [cit. 2.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/trash-polka-4111>

Chicano

Chicano styl, původem z Los Angeles, vychází z tradiční Pachuco kultury, tedy životního stylu mladých mexických Američanů. Styl chicano se zrodil za mřížemi věznic na jihu Spojených Států, kde si spoluvězni vzájemně tetovali motivy jejich každodenního života na svobodě. Používali k tomu jen černou barvu, a tak to zůstalo až do dnes.

Chicano tetování zobrazuje nejčastěji katolické motivy, krásné ženy, zbraně a další scény z života členů gangu, ale i lettering ve zdobném stylu typickém pro graffiti. Některá tetování se obrací k obrazům proslulé Fridy Kahlo nebo k motivům politickým, kdy graficky zpracovávají příběhy každodenního útlaku mexické menšiny. Znamé jsou také vytetované slzy za zemřelé, hrací kostky nebo dlaně sepnuté k modlitbě.

„Důvod, proč velká většina tetování ve stylu chicano působí tak osobně, je ten, že osobní je. Uprchlíci, kteří si vydřeli cestu z Mexika do částí Texasu a Kalifornie, stáli na kraji společnosti v důsledku nekontrolovatelného rasismu, třídních rozdílů a diskriminace. Ačkoli tyto okolnosti působily migrantům velké potíže, zároveň pomohly zachovat jejich původní kulturu téměř nepozměněnou napříč mnoha generacemi.“¹²⁰

Ignorant tattoo

Silné linky a tak trochu punk obrázky – to je ve zkratce takzvaný ignorant styl, kde „message“ je důležitější než provedení. Tetování v tomto stylu působí hravě, někdy až dětsky, a někdy i ledabyly, takže se často stává terčem kritiky jak některých tatérů, tak i sběratelů tetování v „serióznějším“ duchu. Prapůvod ignorant stylu není zcela známý, ale nacházíme v něm „zřejmé spojení s oldschoolovými věžeňskými kerkami, ruským tetováním, a také všemi těmi pokoutními ‘dílničkami’, které stály u zrodu moderního tetování ještě předtím, než se stalo mainstreamovou záležitostí [...]“.¹²¹

Díky rozšíření internetu a s tím spojenými online nákupy není pro nikoho problém koupit si tetovací strojek, popřípadě sadu na handpoke – a tak začaly vznikat ignorant „party kěrky“. Dnes už ale není tento styl jen doménou pokoutního, domácího, nepřiliš kvalitního tetování. Tyto dokonale nedokonalé malůvky stavící se do opozice k propracovanému, precizně stínovanému, hyperrealistickému tetování, si proboujovávají

---

¹²⁰ MORROW, J. Chicano Tattoos: Roots, Cultural References, and Artists [online]. [cit. 1.5.2021].

Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/guides/styles/chicano>

¹²¹ Like Cartman Said ‘I Do What I Want’: Ignorant Style Tattoos [online]. 2018 [cit. 1.5.2021].

Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/like-cartman-said-i-do-what-i-want-ignorant-style-tattoos-14180>

čím dál častěji cestu do vyhlášených salónů, kde za ně nadšení zákazníci neváhají utratit nemalé sumy.

Lettering

Lettering je souhrnný název pro všechny možné nápisy (ať už jednoslovné nebo celé odstavce), jednotlivá písmena, čísla, ale i poměrně hojně rozšířené čínské znaky. Dá se provádět jakoukoli barvou, i když nejoblíbenější je samozřejmě černá. Existuje mnoho stylů provedení, mnoho druhů písma – často využívané jsou jak jemná písma s ozdobnými „kudrlinkami“, písma strojová nebo ve stylu graffiti, ale i dramatický Old English či Schwabach.

Závěr

Tetování, jeden z nejstarších způsobů zdobení těla, provází člověka již několik tisíc let. Západní společnost na něj však v jisté době zanevřela. Tabuizace tetování byla umožněna z velké části rozmachem křesťanství, které, stejně jako další monoteistická náboženství, trvalé pozměňování těla zakazuje. Ač se doba razantně změnila, některé pohledy na tetování stále zůstávají silně odmítavé a nesouhlasné, a tetovaní lidé se tak i v dnešní době pořád setkávají s diskriminací. Jak tedy na kulturní fenomén, jakým tetování nepochybně je, nahlíží moderní společnost? A v čem spočívá jeho kontroverze?

Bakalářská práce na téma Tetování v průběhu času provází čtenáře historií tetování, obzvláště na evropském a částečně i severoamerickém kontinentu. Osvětluje motivaci vedoucí k permanentnímu zvěčnění motivů na vlastním těle, ale i negativní důsledky plynoucí z tetování na částech těla, kterým se přezdívá „job stoppers“. Práce seznamuje s nejdůležitějšími tetovacími styly moderní doby, představuje jejich základní znaky a historii. Na základě této práce by pak čtenář měl být schopen rozeznat estetiku zde popsaných stylů. Dále jsou zmíněny proměny prostředí tetovacích salónů a dvě odlišné techniky moderního tetování, jakými jsou použití tetovacího strojku a metoda handpoke, s níž souvisí i problematika domácího tetování nezletilých. V neposlední řadě se práce zabývá fenoménem obličejového tetování a jeho postupného přerodu od poznávacího znaku členů gangu k nepostradatelné součásti image dnešních rapperů.

Tuto práci jsem začala psát na základě svého zájmu o tetování, kterému se na amatérské úrovni už nějakou dobu věnuji, ale i z důvodu, že v českém prostředí neexistuje příliš mnoho odborných publikací, ani prací diplomových, které by se tímto tématem zabývaly. Při jejím vytváření jsem zužitkovala své znalosti v oboru tetování, ale rozšířila jsem si i obzory v mnoha oblastech, hlavně v rámci historie tatuáže. Tomuto tématu se budu věnovat i nadále jak na praktické, tak i teoretické úrovni, a byla bych ráda, kdyby se tato má práce stala základem pro práci diplomovou při dalších magisterských studiích.

Jako cíl práce jsem si zadala souhrnné představení fenoménu tetování a jeho nazírání společností, které by bylo čtivé pro ty, kteří se o tetování zajímají, a přínosné pro ty, kteří o této úpravě těla zatím jen uvažují. Doufám, že se mi to alespoň trochu podařilo a mohu považovat cíl za splněný.

Seznam použité literatury:

- CIBULKOVÁ, A. Netetuj se blbě. Praha: Nakladatelství PLOT, 2020. ISBN 978-80-7428-380-
- FERGUSON, H., PROCTEROVÁ, L. Umění tetování. Praha: Rebo Productions, 1998. ISBN 80-7234-028-X
- FIKSA, R. Encyklopedie bodyartu. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2009. ISBN 978-80-903957-4-9
- FLÉGLOVÁ, M. Subkultura tetování Obsahová analýza časopisu Inked. Diplomová práce, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 2013, vedoucí práce Filip Poštulka.
- KALAČOVÁ, B. Změny v postoji společnosti k tetování. Bakalářská práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2019, vedoucí práce Eva Kyselá.
- NOVÁČEK, O. Tetování a tetovaní. Brno: Moravské nakladatelství, 1937.
- RYCHLÍK, M. Dějiny tetování. Praha: Mladá fronta, 2014. ISBN 978-80-204-3286-5
- RYCHLÍK, M. Tetování, skarifikace a jiné zdobení těla, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. ISBN 80-7106-780-6
- VALENTA, V. Tetování a tetovaní. Praha: Deus, 2011. ISBN 978-80-87408-03-2
- VELKOBORSKÝ, J. Problém tetování u kriminálních osob mužského pohlaví. Československá psychologie 10, 1966, č. 6.
- kolektiv. Ottův slovník naučný, díl XXV. Praha: J. Otto – Ottovo nakladatelství, 1906.
- kolektiv. The New Encyclopaedia Britannica, vol. XI. Londýn: Encyclopædia Britannica, Inc., 1992. ISBN 978-1593392925

Internetové zdroje:

- BÍLKOVÁ, K. 9 zajímavostí o dotwork tattoo [online]. 2016 [cit. 28.4.2021]. Dostupné z: <https://hell.cz/blog/9-zajimavosti-o-dotwork-tattoo/>
- BLANTON, D. Fox News Poll: Tattoos aren't just for rebels anymore [online]. 2014 [cit. 25.4.2021]. Dostupné z: <https://www.foxnews.com/us/fox-news-poll-tattoos-arent-just-for-rebels-anymore>

- CHRONIC. What are the Different Types of Tattoo Styles? [online]. 2019 [cit. 1.5.2021]. Dostupné z: <https://www.chronicinktattoo.com/blog/guide-to-tattoo-styles/>
- DONNELLY, J., R. The Meaning Behind Modern Day Rap's Most Iconic Face Tattoos [online]. 2020 [cit. 17.4.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/the-meaning-behind-modern-day-raps-most-iconic-face-tattoos-150021>
- JENTHERIPPER. Trash Polka [online]. 2014 [cit. 2.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/trash-polka-4111>
- KAJANOVÁ, A., JERSÁKOVÁ, K., RŮŽIČKA, M. Současné tetování z hlediska „rituálního“ jednání. Antropowebzin 2012, č. 2. [cit. 15.3.2021]. Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/cs/soucasne-tetovani-z-hlediska-ritualniho-jednani//>
- Like Cartman Said 'I Do What I Want': Ignorant Style Tattoos [online]. 2018 [cit. 1.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/like-cartman-said-i-do-what-i-want-ignorant-style-tattoos-14180>
- MORROW, J. A Beginner's Guide: Popular Tattoo Styles Briefly Explained [online]. 2016 [cit. 1.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/articles/a-beginners-guide-popular-tattoo-styles-briefly-explained-6969>
- MORROW, J. Chicano Tattoos: Roots, Cultural References, and Artists [online]. [cit. 1.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/guides/styles/chicano>
- MORROW, J. Illustrative Tattoos: The History, Designs, and Artists [online]. [cit. 29.4.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/guides/styles/illustrative>
- MORROW, J. Traditional Tattoos: The History, Designs, and Artists [online]. [cit. 5.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/guides/styles/traditional>
- MORROW, J. Watercolor Tattoos: Origins, Techniques, Artists and Aging [online]. [cit. 1.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoodo.com/guides/styles/watercolor>
- RAE, A. How Some Rappers Are Re-Writing Rules About Face Tattoos [online]. 2019 [cit. 23.4.2021]. Dostupné z: <https://www.kqed.org/pop/107581/how-some-rappers-are-re-writing-rules-about-face-tattoos>
- SHANNON-MASSAL, L. Tattoo Takeover: Three in Ten Americans Have Tattoos, and Most Don't Stop at Just One [online]. 2016 [cit. 15.8.2020].

Dostupné z: <https://theharrispoll.com/tattoos-can-take-any-number-of-forms-from-animals-toquotes-to-cryptic-symbols-and-appear-in-all-sorts-of-spots-on-our-bodies-somevisible-in-everyday-life-others-not-so-much-but-one-thi/>

- Statista Research Department. Body modification in the U.S [online]. 2019 [cit. 15.8.2020]. Dostupné z <https://www.statista.com/topics/5135/body-modification-in-the-us/>
- Top 10 Famous Rappers with Face Tattoos [online]. [cit. 23.4.2021]. Dostupné z: <https://www.tattoomenow.com/tattoo-designs/top-10-famous-rappers-with-face-tattoos/>